

Tabela 4: Ukrepi za varno in zdravo delo

Stopnja tveganja	UKREPI
1	SPLOŠNO PREZRAČEVANJE
2	TEHNIČNI UKREPI
3	ZADRŽEVALNI UKREPI
4	POSEBNI UKREPI
	DODATNI UKREPI ZA KEMIČNE SNOVI IZ SKUPINE K
K	UKREPI ZA VAROVANJE KOŽE IN OČI
K – OVO	IZBIRA IN UPORABA OSEBNE VAROVALNE OPREME (OVO)

1 – SPLOŠNO PREZRAČEVANJE

V teh situacijah je tveganje za zdravje in varnost delavcev neznatno in brez nadaljnega sprejemljivo.

V splošnem je mogoče take situacije obvladovati s SPLOŠNIM PREZRAČEVANJEM in upoštevanjem osnovnih načinov za učinkovito splošno prezračevanje (mesto zajema in izpusta zraka, smer zračnega toka, postavitve in razporeditev delovnih mest glede na vir onesnaževanja in smer zračnega toka ipd.).

2 - TEHNIČNI UKREPI

V teh situacijah je tveganje za zdravje in varnost delavcev zmerno, vendar pa je treba tveganja obvladovati z uvedbo ustreznih tehničnih varnostnih ukrepov.

V splošnem je mogoče take situacije obvladovati z uvedbo LOKALNEGA ODSESOVANJA, katerega namen je zagotoviti, da je koncentracija nevarne kemične snovi v zraku na delovnem mestu kolikor je najbolj mogoče pod mejno vrednostjo. Pri uvedbi lokalnega odsesovanja je najpomembnejše zagotoviti, da se nevarne kemične snovi zajemajo pri viru oziroma čim bližje viru in da se odvajajo ven iz delovnega območja, pri čemer je treba nameniti veliko pozornost dotoku svežega zraka (količina, smer toka) in tudi merilom, ki veljajo za izpuščanje odsesanega zraka in ponovno vračanje svežega zraka.

3 – ZADRŽEVALNI UKREPI

V teh situacijah je tveganje za zdravje in varnost visoko, vendar ga je kljub temu mogoče obvladovati z uvedbo ustreznih varnostnih ukrepov.

V splošnem je mogoče take situacije obvladovati z uvedbo ZADRŽEVALNIH UKREPOV. V takih primerih se da nevarnost omejiti z uvedbo zaprtega procesa ali ločitvijo nevarnega procesa od drugih. Prednost ima vsekakor prva rešitev, če je izvedljiva. Izpostavljenost delavcev nevarnim kemičnim snovem lahko preprečimo z uvedbo zaprtega procesa ali ločitvijo tistega dela tehnologije ali delovnega postopka, pri katerem se v zrak sproščajo nevarne kemične snovi, ki jih delavec lahko vdihne (npr. zaprt sistem pretakanja nevarne kemične snovi, cevovod za transport topil itd.). S tem ukrepom lahko močno zmanjšamo izpostavljenost delavcev.

4 – POSEBNI UKREPI

V teh situacijah je tveganje izjemno visoko. S takimi situacijami se srečujemo pri uporabi zelo strupenih snovi ali pri uporabi velikih količin strupenih snovi, ki se hkrati zelo lahko sproščajo v okolje, ali pri uporabi kemičnih snovi, ki imajo posebne učinke na zdravje (rakovorne kemične snovi, mutagene kemične snovi, snovi, nevarne za razmnoževanje).

V teh primerih se je o uvedbi ustreznih varnostnih ukrepov treba nujno posvetovati s strokovnjakom za varnost in zdravje pri delu, saj je treba sprejeti specifične ukrepe za delo z vsako specifično nevarno kemično snovjo ali s procesom, v katerem je delavec izpostavljen več nevarnim kemičnim snovem hkrati. Pri tem je treba upoštevati tudi morebitne sinergijske učinke.

K – UKREPI ZA VAROVANJE DIHAL, KOŽE IN OČI

Kemične snovi, označene s simbolom K, lahko poškodujejo kožo ali oči ali povzročajo negativne učinke zaradi njihove sposobnosti prehajanja v človeško telo skozi kožo. Pri delu s takimi kemičnimi snovmi lahko prihaja do povečanega tveganja, saj lahko kemična snov prehaja v človeško telo ne le z vdihavanjem, pač pa tudi skozi kožo.

Pri uporabi kemične snovi iz skupine K je treba vedno najprej poskusiti tako snov vzeti iz uporabe in jo nadomestiti s snovjo, ki ne spada v skupino K. Pri tem se je treba prepričati, da snov, s katero nameravamo nadomestiti snov iz skupine K, ne predstavlja večjega tveganja zaradi vdihavanja od obstoječe snovi.

Kadar se tveganju ni mogoče izogniti z zamenjavo kemične snovi iz skupine K, je treba sprejeti še dodatne ukrepe za zmanjšanje tveganja zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem iz skupine K, in sicer:

- sprejeti strožje zadrževalne ukrepe,
- spremeniti proces tako, da se zmanjša izpostavljenost na minimum,
- opredeliti čista in onesnažena območja in jih ustrezno ločiti,
- zagotoviti ravne, gladke površine v delovnem prostoru, ki se zlahka čistijo.

Poleg navedenega je pri uporabi snovi iz skupine K pomembno omeniti, da je pri njihovi uporabi zelo pomembno redno čiščenje delovnega območja, zagotavljanje ustrezne umivalnice in toaletnih prostorov ter seznanjanje delavcev o pomembnosti umivanja rok pred uživanjem hrane ali pijače in po njem.

K – OVO – IZBIRA IN UPORABA OSEBNE VAROVALNE OPREME

Pri uporabi kemičnih snovi iz skupine K se lahko glede na del telesa, ki je izpostavljen, zahteva tudi uporaba osebne varovalne opreme, kot je:

- ustrezna osebna varovalna oprema za varovanje dihal,
- ustrezna osebna varovalna oprema za varovanje oči ali obraza,
- ustrezna varovalna obleka,
- varovalne rokavice, odporne proti kemičnim snovem,
- ustrezna varovalna obuvala.

Pri uporabi osebne varovalne opreme (OVO) je treba nameniti posebno pozornost temu, da se:

- pred vsako uporabo in po njej preveri, da OVO ni poškodovana,
- vsa OVO redno čisti in vzdržuje,
- OVO za enkratno uporabo uporabi le enkrat in se po uporabi ustrezno odstrani,
- varovalna obleka ustrezno čisti,
- onesnažena varovalna obleka ne nosi domov,
- varovalna obleka shranjuje ločeno od drugih osebnih oblačil.

Poleg navedenega je treba upoštevati, da mora biti vsa osebna varovalna oprema izdelana in izbrana v skladu s predpisi o osebni varovalni opremi.